

Рибниятъ букварь.

Презъ дългото и тежко робство българитѣ почти нѣмали училища. Повечето деца се учили въ грѣцки школи, дето изучвали грѣцка наука. Никой не се грижелъ за българския езикъ!

Тукъ-таме при манастиритѣ и черквитѣ имало малки стаички — килии, въ които българчетата се запознавали съ черковно-славянско четмо и писмо.

Въ тѣзи килийни училища ученицитѣ не изучвали нито смѣтане, нито отечествознание, нито естествознание... Тѣхнитѣ учители — повечето калугери и попове — учили децата само на четмо и писмо по черковнитѣ книги. Четенето вървѣло бавно и трудно.

Измѣчвали се и учители и ученици.

Преди 100 години забелязалъ това младиятъ български учителъ Петъръ х. Беровичъ отъ Котелъ. Той се билъ училъ сѣщо на черковно-славянски езикъ и самичакъ билъ изпиталъ мжкитѣ на българскитѣ деца.

Заелъ се той и написалъ букварь, по който децата да се учатъ на майчиния си езикъ. Въ 1824 год. въ гр. Брашовъ, Ромжния, дето билъ учителъ у единъ богатъ българинъ, Петъръ х. Беровичъ напечаталъ своя рибенъ букварь. Това е първата училищна книга, що изоставя черковно-славянския езикъ, а възприема живата народна речъ.

Въ началото на своя букварь Беровичъ разправя, какъ трѣбва да се учи четенето. Буквитѣ не бива да иматъ цѣли имена. Тѣ сж белези на отдѣлни гласове и така трѣбва да се четатъ. И той искалъ да се чете както говори народътъ — баба, а не буки, азъ, буки, азъ — баба.

Въ букваря помѣстилъ, покрай азбуката, различни поучения, разкази, пресмѣтания. Въ края поставилъ и нѣколко картини. На последната страница имало китъ и делфинъ. Поради това децата нарекли книгата рибенъ букварь.

Петъръ х. Беровичъ отишелъ и изучилъ медицина въ странство. Като се върналъ станалъ лѣкаръ въ Букурещъ.